

ผลของการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนที่มีต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูอนุบาล
EFFECTS OF USING LESSON STUDY ON PRESCHOOL
TEACHERS' LEARNING ORGANIZATION SKILLS

นางสาวปิยรักษ์ บุญยากร*

Piyarak Boonyakorn

ผศ. ดร.ศศิลักษณ์ ขยันกิจ**

Asst.Prof.Sasilak Khayankij, Ph.D

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนที่มีต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนการจัดประสบการณ์ 2) การใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และ 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 โรงเรียนอนุบาลศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และหาผลรวมของคะแนนทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู จากนั้นเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง ครูทุกคนมีผลรวมของคะแนนทักษะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น โดยครูจำนวน 2 คน มีระดับทักษะการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น 1 ระดับ จากระดับต่ำ เป็นระดับปานกลาง

*นิสิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: piyarak.b@gmail.com

*อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: sasilak.k@chula.ac.th

ISSN1905-449

Abstract

The purpose of this research was to study the effects of using lesson study on preschool teacher's learning organization skills. The target group were 8 teachers who taught kindergarten Level 1-3 of Bangsai Art and Crafts Centre Kindergarten School under the patronage of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn under the Office of the Private Education Commission of Pranakorn Sri Ayutthaya, in second semester, academic year 2014. The research instrument was the preschool teacher's learning organization skills appraisal form. The data was analyzed by using content analysis and summation of teacher's learning organization skills scores. Then compare the differences of sum scores between pre- and post- experimental.

The research results found that after the experiment, The sum scores of 8 teachers were increase. In addition, two teachers had increased learning organization skills up one level, from low level to middle level

คำสำคัญ: การศึกษาผ่านบทเรียน / ทักษะการจัดการเรียนรู้ / ครูอนุบาล

KEYWORDS: LESSON STUDY / LEARNING ORGANIZATION SKILLS PRESCHOOL TEACHERS

บทนำ

ครู เป็นบุคคลสำคัญที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ สำหรับใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพในอนาคต รวมทั้งมีหน้าที่ในการอบรม ดูแลผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้น ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูจึงต้องมีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการจัดการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ตลอดจนมีความประพฤติที่ดี ด้วยเหตุนี้ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาจึงได้จัดทำ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2548 และ พ.ศ.2556 ขึ้น เพื่อเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับ คุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยผู้ประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการ ปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน ซึ่งมาตรฐานการปฏิบัติงาน เป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจะต้องปฏิบัติตาม และฝึกปฏิบัติให้มีทักษะ หรือความชำนาญเพิ่มมากขึ้น โดย มาตรฐานในการปฏิบัติงานของครูมี 12 ข้อ ได้แก่ 1) การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ ก้าวหน้าอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ให้เติบโตเต็มศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน 5) พัฒนาสื่อการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ เน้นผลถาวรที่ เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ 11) แสวงหา ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (สำนักงานเลขาธิการ คุรุสภา, 2556)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มีผลสรุปในด้านครู คือ ครูควรปรับตนเองให้ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆเพิ่มขึ้น เรียนรู้การใช้สื่อและเทคโนโลยี ปรับวิธีการ จัดการเรียนรู้ ควรสนับสนุนและพัฒนาครูในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร

และนโยบายของรัฐพัฒนาองค์ความรู้ที่ครูต้องใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ครูเพิ่มขึ้น (สยามรัฐ, 2557) เช่นเดียวกันกับผลการตรวจติดตามการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2556) พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้มีน้อย กระบวนการ/เครื่องมือในการวัดประเมินผลยังไม่ชัดเจน ข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของการพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูโรงเรียนเอกชน

โรงเรียนอนุบาลสุนีย์ศิลปาศีพบางไทร ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นโรงเรียนเอกชน ประเภทการกุศล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ตั้งอยู่ในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เปิดทำการเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ.2532 จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเตรียมอนุบาล-ชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีครูรวมทั้งสิ้น 10 คน ครูจำนวน 7 คน มีวุฒิการศึกษาด้านครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย วุฒิปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย 2 คน สาขาวิชาประถมศึกษา 1 คน คหกรรมศาสตร์ 1 คน การสอนสังคมศึกษา 1 คน และประกาศนียบัตรวิชาชีพครู 2 คน ครูจำนวน 3 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่นๆ ประสบการณ์ในการทำงานของครูเฉลี่ย 7 ปี จัดการเรียนรู้นานกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม และศูนย์การเรียนรู้ โรงเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู โดยถือเป็นภารกิจหนึ่งในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 4 ปี ของโรงเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2556-2559 (โรงเรียนอนุบาลสุนีย์ศิลปาศีพบางไทรฯ, 2556) วิธีการพัฒนาครูมีหลายวิธี เช่น การส่งครูเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานภายนอก การจัดอบรมภายในโรงเรียน การสอนงาน การนิเทศการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น แต่จากรายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนพบว่า จุดที่ครูควรพัฒนาในด้านการจัดการเรียนรู้ คือ 1) ความรู้เข้าใจหลักสูตรในการเชื่อมโยงกับการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์ 2) ทักษะความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) พัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนการสอนและ การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนใช้เองเพิ่มมากขึ้น 4) พัฒนาทักษะความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี ในการนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ 5) พัฒนาทักษะความสามารถด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาเด็ก (โรงเรียนอนุบาลสุนีย์ศิลปาศีพบางไทรฯ, 2557) จากผลการรายงานการประเมินคุณภาพภายใน สะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบ วิธีการพัฒนาครูของโรงเรียนฯที่ผ่านมา ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูค่อนข้างน้อย

สภาพและปัญหาของการพัฒนาครูปัจจุบัน พบว่ามี 7 ประเด็น ได้แก่ 1) ระบบการพัฒนาครูมีหลายหน่วยงานที่ดำเนินการจัด เกิดความซ้ำซ้อนกัน 2) ขาดกลไกขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาครู 3) หลักสูตรพัฒนาครูไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของครูและสภาพความเป็นจริงของชั้นเรียน 4) วิธีการและสาระในการพัฒนาครูใช้รูปแบบเดิม ขาดการใช้นวัตกรรมในการพัฒนาครู เน้นการให้ความรู้ในเชิงหลักการและทฤษฎีมากกว่าการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนเป็นการพัฒนาครูในระยะเวลายาว 5) สถานที่ในการจัดอบรมส่วนใหญ่เป็นสถานที่ภายนอกโรงเรียนทำให้ส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนรู้ 6) ขาดระบบการติดตามการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง 7) ครูขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ด้วยเหตุนี้การจัดหลักสูตร และแนวทางการพัฒนาครูต้องมีการวิเคราะห์ถึงปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นของครูและโรงเรียน ตลอดจนต้องพิจารณาจากภาระงานมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รูปแบบในการพัฒนาครูมีหลากหลายวิธี ใช้สถานที่จริงเป็นที่ฝึกปฏิบัติ และเรียนรู้ โรงเรียนมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการศึกษาคอยให้คำปรึกษาแก่ครูในโรงเรียน

รวมทั้ง ใช้วิจัยเป็นฐานในการทำงาน สนับสนุนให้ครูในโรงเรียนสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556)

แนวคิดในการพัฒนาครูในปัจจุบันมีหลายแนวคิด Lesson study หรือในภาษาไทยเรียกว่า การศึกษาผ่านบทเรียน การศึกษาชั้นเรียน การวิจัยบทเรียน การวิจัยแผนการสอน ฯลฯ เป็นแนวคิดหนึ่งในการพัฒนาครู เริ่มต้นขึ้นในประเทศญี่ปุ่น (ซาริณี ตรีวรวิญญู , 2556) ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่าการเปิดโอกาสให้ครูได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และได้พิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในชั้นเรียนร่วมกันอย่างเต็มที่ ช่วยให้ครูเรียนรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับการสอนอย่างถ่องแท้ ส่งผลให้ครูเกิดการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน วิธีการปฏิบัติคือ ครูจะร่วมมือกันวางแผนบทเรียน สังเกตชั้นเรียนในสภาพจริง และอภิปรายถึงบทเรียนที่กลุ่มสนใจศึกษา (Murray, 2014) โดย Isoda (2010) กล่าวว่า บทเรียนตามแนวคิดนี้ มีความหมายครอบคลุมใน 3 ประการ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ของครูตามแผนที่ตั้งไว้ รวมถึงการใช้สื่อการเรียนรู้อุปกรณ์ต่างๆ 3) การเรียนรู้ของผู้เรียน อาจเป็นมโนทัศน์ ข้อความ เจตคติและทักษะ กระบวนการต่างๆ กลุ่มศึกษาผ่านบทเรียน มีหลายลักษณะ ได้แก่ ครูในโรงเรียนเดียวกันรวมกลุ่มกัน ครูต่างโรงเรียนแต่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันรวมกลุ่มกัน หรือครูจากต่างพื้นที่รวมกลุ่มกัน มีกระบวนการในลักษณะเป็น วงจร ประกอบด้วย ขั้นตอนวางแผน (Plan) ขั้นตอนดำเนินงาน (Do) และขั้นตอนอภิปรายสะท้อนผล (See) Cerbin (2011) กล่าวว่า การศึกษาผ่านบทเรียน มีวิธีการในการดำเนินงาน 8 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การกำหนดเป้าหมาย คือ กระจุกกลุ่มศึกษาผ่านบทเรียนร่วมกันเลือกประเด็นที่กลุ่มสนใจศึกษา โดยปกติจะเป็นหัวข้อในเนื้อหาวิชาหรือหลักสูตร หรือปัญหาของผู้เรียน
- 2) การวางแผนบทเรียน คือ กลุ่มศึกษาผ่านบทเรียนวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ด้วยวิธีการปรับแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีอยู่เดิม หรือสร้างแผนการเรียนรู้ขึ้นใหม่
- 3) การวางแผนการศึกษาบทเรียน คือ กลุ่มศึกษาผ่านบทเรียนวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับ ข้อมูลที่ผู้สังเกตชั้นเรียนต้องเก็บรวบรวม ตลอดจนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นเรียน
- 4) การสอน การสังเกตและการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ สมาชิกในกลุ่มศึกษาผ่านบทเรียนคนหนึ่งนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ไปใช้ และสมาชิกคนอื่นๆในกลุ่มสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นเรียน
- 5) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต คือ กลุ่มศึกษาผ่านบทเรียนและผู้ร่วมสังเกตชั้นเรียน ซึ่งอาจจะไม่ได้เป็นสมาชิกในกลุ่ม ร่วมกันพิจารณาข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสังเกตชั้นเรียน ตลอดจนสะท้อนถึงประสบการณ์ที่ได้รับภายหลังการสังเกตชั้นเรียน
- 6) การปรับปรุงแก้ไขบทเรียน คือ กลุ่มศึกษาผ่านบทเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล หลักฐานที่ได้จากการสังเกต อภิปรายถึงประเด็นที่ควรแก้ไขปรับปรุง และปรับปรุงแก้ไขบทเรียน
- 7) การนำบทเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขไปใช้ในชั้นเรียนอื่นๆ สังเกตชั้นเรียน และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต
- 8) การรายงานการศึกษาผ่านบทเรียน โดยกลุ่มศึกษาผ่านบทเรียนร่วมกันจัดทำเอกสาร เผยแพร่ผลการศึกษา ซึ่งจะประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการทดลอง ในสภาพจริง คำอธิบายและผลการศึกษาที่เกิดขึ้นจากการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อครูคนอื่นๆต่อไป

Lewis (cited in Cerbin & Kopp, 2006) กล่าวว่า การศึกษาผ่านบทเรียน (Lesson study) ทำให้ครูมีความรู้ในเนื้อหาสาระ วิธีสอน และมีความสามารถในการสังเกตผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น ครูมีเครือข่ายทาง

วิชาการที่เข้มแข็ง และการปฏิบัติงานเกิดความสอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาว มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ ตลอดจน ครูเกิดแรงจูงใจและรู้สึกประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ ครูพัฒนาการคิดและการปฏิบัติงานของตน นอกจากนี้จากการศึกษาของ ัญญา กาสรุณ (2556) เรื่อง การเปลี่ยนแปลงค่านิยมเกี่ยวกับการสอนคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนต้นแบบการใช้วัตกรรมการศึกษาชั้นเรียน (Lesson study) และวิธีการแบบเปิด พบการเปลี่ยนแปลงค่านิยมเกี่ยวกับการสอนในทางบวก ทั้งค่านิยมเกี่ยวกับการสอน เช่น ครูให้คุณค่ากับการวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้จริง การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ และกระตุ้นการคิดของผู้เรียน เป็นต้น นอกจากนี้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ บทบาทของครู และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนเกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในการประเมินผู้เรียน โกสุม กริทอง (2553) อธิบายว่า การช่วยให้ครูได้เข้าใจและเห็นภาพการจัดการเรียนรู้ และครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการศึกษาผ่านบทเรียนซึ่งเป็นลักษณะที่แตกต่างจากวิธีการ ในการพัฒนาครูทั่วไป จึงทำให้ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ และเกิดการพัฒนาหลักสูตร

ข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าครูของโรงเรียนอนุบาลสุนีย์ศิลปาศีลปาชีบางไพร ในพระราชูถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ควรได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ ใน 3 ด้าน คือ การวางแผนการจัดประสบการณ์ การใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ แม้ว่าปัจจุบันโรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาครูของโรงเรียน ให้มีทักษะความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง แต่วิธีการพัฒนาครูส่วนใหญ่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของครูและสภาพความเป็นจริงในชั้นเรียนหลักสูตรบางหลักสูตรเป็นหลักสูตรที่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้กำหนดให้ครูทุกคนเข้าร่วม รูปแบบการพัฒนาเน้นการให้ความรู้ด้านหลักการและทฤษฎี มากกว่าลงมือปฏิบัติ สถานที่ในการจัดอบรมส่วนใหญ่ อยู่ภายนอกโรงเรียน เป็นการพัฒนาครูในระยะเวลายาว มักรัดในวันหยุด ทำให้ครูขาดความสนใจในการเข้ารับการพัฒนาตนเอง สำหรับการศึกษาผ่านบทเรียนเป็นแนวคิดในการพัฒนาครูที่แตกต่างจากวิธีการที่โรงเรียนดำเนินการในปัจจุบัน เนื่องจากเน้นให้ครูได้ทำงานร่วมมือกัน ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการทุกขั้นตอน บทเรียนที่นำมาศึกษาเกิดจากการเลือกของครูเอง เปิดโอกาสให้ครูได้สังเกต และสะท้อนประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน ระยะเวลาในการดำเนินงานเป็นการดำเนินงานในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง เป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานจริงของครู สถานที่ในการพัฒนาอยู่ภายในโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจนำการศึกษาผ่านบทเรียน มาใช้ในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาลสุนีย์ศิลปาศีลปาชีบางไพร ในพระราชูถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และศึกษาถึงผลว่า การใช้การศึกษาผ่านบทเรียนช่วยพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูได้หรือไม่อย่างไร

คำถามการวิจัย

การใช้การศึกษาผ่านบทเรียนช่วยพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูได้หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์

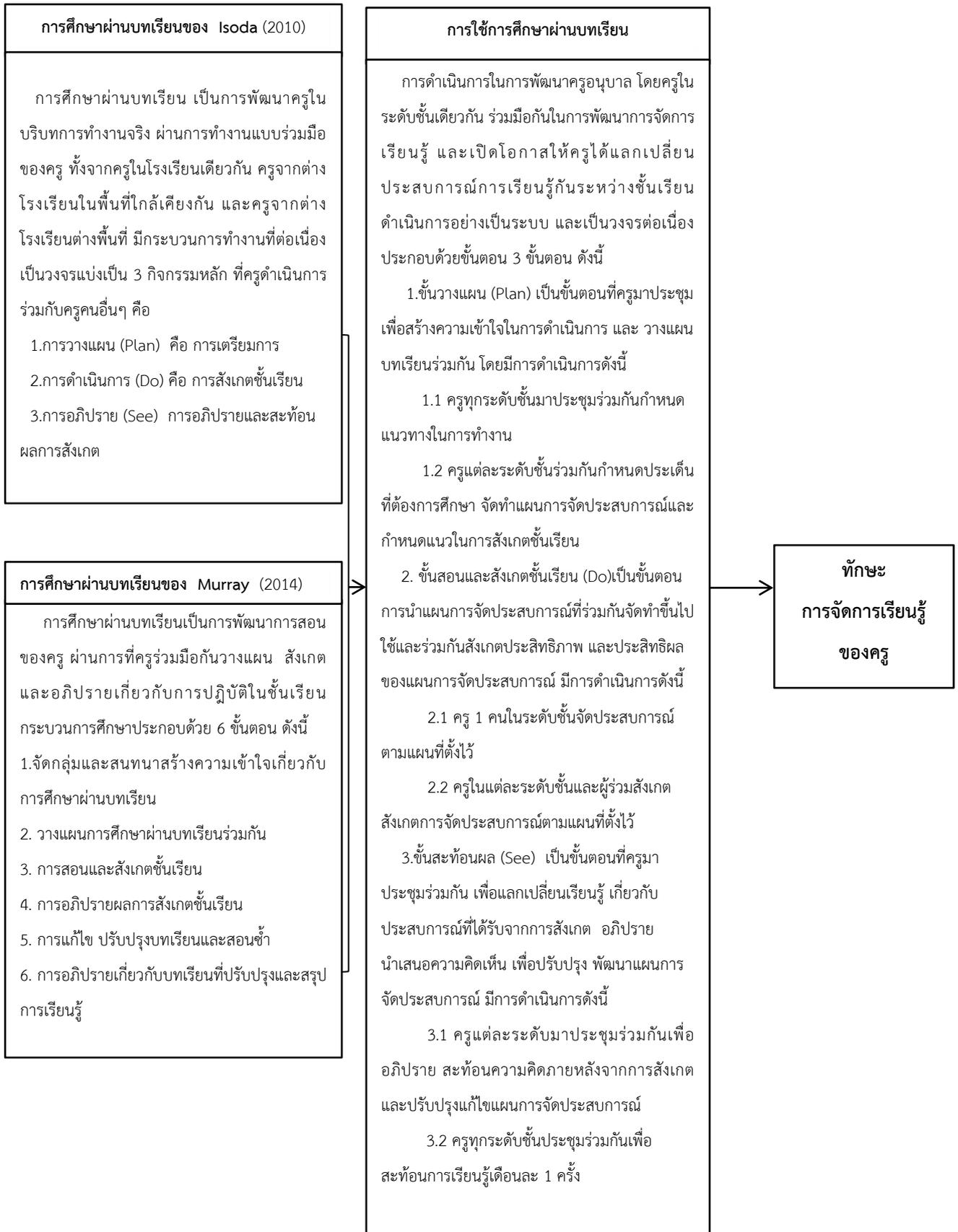
เพื่อศึกษาผลของการใช้ศึกษาผ่านบทเรียนที่มีผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู ใน 3 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการจัดประสบการณ์ การใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียน มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู และการศึกษาผ่านบทเรียน จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการ วิจัยดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ ครูระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 โรงเรียนอนุบาลศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 8 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น คือ การใช้การศึกษาผ่านบทเรียน

3.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู

4. กำหนดแผนการใช้การศึกษาผ่านบทเรียน

ผู้วิจัยกำหนดแผนการใช้การศึกษาผ่านบทเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนการดำเนินการการใช้การศึกษาผ่านบทเรียน

สัปดาห์ที่	รายละเอียดการดำเนินการ	ระยะเวลา
สัปดาห์ที่ 1	1. ขั้นวางแผน (Plan) 1.1 การประชุมกลุ่มใหญ่ โดยครูทุกระดับชั้นมาประชุมร่วมกันเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาผ่านบทเรียน และแบ่งกลุ่มศึกษาผ่านบทเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ตามระดับชั้น ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ครูระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 2 ครูระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 3 ครูระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 3 คน จากนั้นร่วมกันกำหนดแนวทางและแผนในการทำงาน 1.2 การประชุมกลุ่มย่อย ครูแต่ละระดับชั้นประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษา จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 3 สัปดาห์ และกำหนดแนวในการสังเกตชั้นเรียน	2 ชั่วโมง 3 ชั่วโมง/กลุ่ม/ครั้ง
สัปดาห์ที่ 2-4	ขั้นสอนและสังเกตชั้นเรียน (Do) ครูแต่ละคนหมุนเวียนกันจัดประสบการณ์ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์และศูนย์การเรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์ ที่ร่วมกันจัดทำขึ้น โดยมีเพื่อนร่วมระดับเข้ามาสังเกตในชั้นเรียนร่วมกับผู้วิจัย ครูแต่ละคนจัดประสบการณ์และถูกสังเกตชั้นเรียนคนละ 2 ครั้ง ขั้นสะท้อนผล (See) การประชุมกลุ่มย่อย – ครูแต่ละระดับมาประชุมร่วมกันภายหลังการสอนและการสังเกตชั้นเรียน เพื่ออภิปราย สะท้อนความคิดที่ได้จากการสอนและการสังเกต ตามประเด็นการสังเกตที่ละคน และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์ร่วมกัน	คนละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที กลุ่มละ 2-3 ชั่วโมง/ครั้ง

สัปดาห์ที่	รายละเอียดการดำเนินการ	ระยะเวลา
สัปดาห์ที่ 5	ขั้นสะท้อนผล (See) การประชุมกลุ่มใหญ่ - ครูทุกระดับชั้นประชุมร่วมกันเพื่อนำเสนอข้อสรุปเกี่ยวกับผลการดำเนินการใช้การศึกษาผ่านบทเรียน สิ่งที่แต่ละกลุ่มศึกษาผ่านบทเรียนได้เรียนรู้จากการใช้การศึกษาผ่านบทเรียน 1 ครั้ง	2 ชั่วโมง

5. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ แบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูอนุบาล มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่าแบบบรรยาย (rubrics scoring) ประกอบด้วยรายการพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การวางแผนการจัดประสบการณ์ 2) การใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และ 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ละ 2 รายการพฤติกรรม รวมมีพฤติกรรมทั้งสิ้น 6 รายการ คะแนนรวมทั้งหมด 18 คะแนน ดำเนินการประเมิน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู 2) บันทึกหลังสอน 3) การสัมภาษณ์ครูรายบุคคลเกี่ยวกับวิธีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และการสืบค้นข้อมูลเพื่อนำมาใช้พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และ 4) การสังเกตการจัดการเรียนรู้ ของครูก่อนและหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ และ ให้คะแนนตรงกับระดับการปฏิบัติที่พบ แบ่งระดับคุณภาพการปฏิบัติออกเป็น 4 ระดับ จากสูงไปต่ำ คือ 0-3

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

6.1 ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ระหว่างวันที่ 19- 31 มกราคม 2558

6.2 ระยะระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการใช้การศึกษาผ่านบทเรียน ตามแผนการดำเนินการใช้การศึกษาผ่านบทเรียน แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาทำให้ผู้วิจัยดำเนินการในชั้นสอนและสังเกตชั้นเรียนดำเนินการกลุ่มละ 1 ครั้ง /สัปดาห์ จากเดิมกลุ่มละ 2 ครั้ง /สัปดาห์ ระหว่างวันที่ 2-27 กุมภาพันธ์ 2557

6.3 ระยะหลังการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ระหว่างวันที่ 2- 13 มีนาคม 2558

7. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

7.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูอนุบาล ก่อนและหลังการทดลองของครูแต่ละคน มาสรุปลงในแบบสรุปผลการประเมินทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูอนุบาล และนำมาหาผลรวมของคะแนนรวมทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูแต่ละคน จากนั้นแปลผลคะแนนเป็น 3 ระดับ ได้แก่

คะแนน 13-18 หมายถึง ทักษะการจัดการเรียนรู้ระดับสูง

คะแนน 7-12 หมายถึง ทักษะการจัดการเรียนรู้ระดับปานกลาง

คะแนน ต่ำกว่า 7 หมายถึง ทักษะการจัดการเรียนรู้ระดับต่ำ

จากนั้นเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนน ตลอดจนระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูก่อนและหลังการทดลอง

7.2 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

7.3 นำเสนอข้อมูลโดยการเปรียบเทียบคะแนนรวมของทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูอนุบาล และระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูอนุบาล ก่อนและหลังการทดลอง นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูอนุบาลหลังการทดลอง พบว่าครูทุกคนมีคะแนนทักษะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น ครูจำนวน 2 คน มีระดับทักษะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นจากเดิม 1 ระดับ จากระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ระดับต่ำ เป็นระดับปานกลาง ครู 6 คน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ และหลังการทดลองพบว่าครู 6 คน มีระดับทักษะการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง ครูจำนวน 2 คนมีระดับทักษะการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับต่ำ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูอนุบาลก่อนและหลังการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนของครูอนุบาลรายบุคคล

ชื่อ	ระดับ ชั้น	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		การเปลี่ยนแปลงระดับ ทักษะการจัดการ เรียนรู้หลังการทดลอง
		คะแนน รวม	แปลผล	คะแนน รวม	แปลผล	
ครูมะลิ	อ.1	6	ต่ำ	10	ปานกลาง	เพิ่มขึ้น
ครูดาวเรือง	อ.1	6	ต่ำ	11	ปานกลาง	เพิ่มขึ้น
ครูกุหลาบ	อ.2	8	ปานกลาง	11	ปานกลาง	คงที่
ครูทานตะวัน	อ.2	8	ปานกลาง	10	ปานกลาง	คงที่
ครูจำปา	อ.2	9	ปานกลาง	11	ปานกลาง	คงที่
ครูชบา	อ.3	4	ต่ำ	6	ต่ำ	คงที่
ครูลิ้นทม	อ.3	3	ต่ำ	5	ต่ำ	คงที่
ครูพุ่มซ้อน	อ.3	8	ปานกลาง	11	ปานกลาง	คงที่

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องผลของการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนที่มีต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูอนุบาล ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายดังนี้

1 ประสิทธิภาพของการใช้การศึกษาผ่านบทเรียน

1.1 ระยะเวลาในการดำเนินการกับการเปลี่ยนแปลงระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูอนุบาล

จากผลการวิจัยพบว่า มีครูเพียง 2 คนมีระดับการเปลี่ยนแปลงระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ ภายหลังจากทดลอง ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาผ่านบทเรียนเป็นการดำเนินการเป็นวงจระยะยาว ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ครูควรมีโอกาสได้ใช้การศึกษาผ่านบทเรียนซ้ำๆ หลายวงจร การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาน้อย ครูแต่ละคนมีโอกาสดำเนินการได้ใช้การศึกษาผ่านบทเรียนเพียง 1 วงจรเท่านั้น จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตามครูทุกคนมีคะแนนรวมทักษะการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ภายหลังจากใช้กระบวนการนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชาริณี ตรีวรัญญ (2552) ที่กล่าวว่า การดำเนินการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานจริงของครูได้ แต่ยังคงต้องรักษาองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการศึกษาผ่านบทเรียนไว้ 8 ประการ ซึ่งการดำเนินการใน ระยะยาวและขับเคลื่อนกระบวนการให้สอดคล้องกับการทำงานจริงโดยครู เป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญ ของการศึกษาผ่านบทเรียน

1.2 ความสำคัญของขั้นสอนและสังเกตชั้นเรียน (Do) และขั้นสะท้อนผล (See) กับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู

จากผลการทดลอง พบว่าครูทุกคนมีคะแนนรวมทักษะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นภายหลังจากทดลอง ทั้งนี้เนื่องจากการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนในขั้นสอนและสังเกตชั้นเรียน (Do) ทำให้ครูได้เห็นสภาพจริงในการปฏิบัติงาน และผลของการนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ร่วมกันจัดทำไปใช้ ครูได้มีโอกาสนำข้อมูลที่รับได้จากประสบการณ์ตรงจากการสอนและการสังเกต มาอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในขั้นสะท้อนผล (See) ขั้นตอนนี้ช่วยให้ครูได้ทบทวน ตรวจสอบ ว่าปัจจัยใดบ้างที่ช่วยให้การจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ และไม่ประสบความสำเร็จ รวมถึงสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข สำหรับวิธีการปรับปรุงการปฏิบัติงานนั้นผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ครูได้นำเสนอวิธีการในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติก่อน จากนั้นให้ครูได้ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น จากหนังสือ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ เพื่อให้ครูได้ตรวจสอบด้วยตนเองว่าแนวทางการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานที่ครูเสนอนั้น มีความถูกต้องตรงตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยหรือไม่ เพียงใด ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ขั้นสอนและสังเกตชั้นเรียน (Do) และขั้นสะท้อนผล (See) เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ช่วยให้ครูเกิดการทักษะการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ชาริณี ตรีวรัญญ (2556) ที่กล่าวว่า ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนคือขั้นสอนและสังเกตชั้นเรียน (Do) และขั้นสะท้อนผล (See) เนื่องจากทำให้ครูเกิดมุมมอง แนวคิด องค์กรความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ และสามารถช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็ก

1.3 ประสิทธิภาพของการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนต่อทักษะการวัดและประเมินผล

ทักษะการวัดและประเมินผล ในด้านการสรุปและแปลผลการประเมิน เป็นทักษะที่ครูทุกคนไม่มีคะแนนเพิ่มขึ้น ภายหลังจากทดลอง ทั้งนี้เนื่องจากตามแนวคิดการศึกษาผ่านบทเรียนนั้น คำว่าบทเรียนมีความหมายครอบคลุมใน 3 ประเด็น คือ 1) แผนการจัดประสบการณ์ 2) การจัดการเรียนรู้ของครูตามแผนที่วางไว้ รวมถึงการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆในการจัดการเรียนรู้ และ 3) การเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะกระบวนการต่างๆ (ชาริณี ตรีวรัญญ ,2556) ดังนั้นในการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนครูจึงมุ่งเน้นการวางแผน การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับประเด็นที่กลุ่มต้องการ

ศึกษา ตลอดจนมุ่งศึกษาผลการนำแผนการจัดประสบการณ์ที่ร่วมกันจัดทำขึ้นไปใช้ในการจัดประสบการณ์ ให้แก่เด็กมากกว่าด้านอื่นๆ รวมทั้งการสรุปและประเมินผลการเรียนรู้นั้นเป็นกระบวนการที่ครูต้องคัดเลือก หลักฐานที่แสดงถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก แต่เนื่องจากครูของโรงเรียนอนุบาลศูนย์ศิลปาชีพบาง ไทโร ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาในสาขา การศึกษาปฐมวัยโดยตรง ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีพัฒนาการเด็ก และการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่าครูยังขาดความเข้าใจในการวางแผนการจัดประสบการณ์ การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ตั้งขึ้น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้

จากผลการทดลองพบว่าครูที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับทักษะการจัดการเรียนรู้ นั้น เป็นครูที่อยู่ใน ระดับชั้นเดียวกัน คือระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 และพบว่าครูในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีคะแนนรวมของทักษะการ จัดการเรียนรู้ภายหลังการทดลองใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เนื่องจากครูทั้ง 2 ระดับชั้น เป็นครูที่มีความสนิทสนมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ร่วมมือกันในการทำงาน มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอย่าง สม่าเสมอ จากการศึกษาของ ไร่ วสียงกูร (2557) พบว่า การศึกษาผ่านบทเรียน เป็นการดำเนินการแบบ ร่วมมือของกลุ่มศึกษาบทเรียนในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(Professional Learning Community: PLC) มีการแลกเปลี่ยน ความรู้ ประสบการณ์และทรัพยากรทางการศึกษาและส่งเสริมมุมมอง เชิงบวกต่อการทำงานซึ่งกันและกันแนวคิดในการพัฒนาครูให้เกิดเป็นชุมชนเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่ง Lima (อ้าง ถึงใน Veugelers & O’Hair ,2005; Forde et al., 2006) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครู เป็นหนึ่งในปัจจัย ที่มีที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดชุมชนเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนไปใช้ในการพัฒนาครู

1.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่สามารถดำเนินการตามแผนการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนที่วางไว้ ได้ ทำให้ครูแต่ละคนได้มีโอกาสจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กตามแผนการจัดประสบการณ์ที่กลุ่มร่วมกันจัดทำขึ้น เพียง คนละ 1 ครั้งเท่านั้น ซึ่งในการพัฒนาให้ครูเกิดทักษะในการจัดการเรียนรู้ จำเป็นต้องให้ครูได้มีโอกาส ปฏิบัติซ้ำ ดังนั้นในการนำการศึกษาผ่านบทเรียนไปใช้จึงควรเพิ่มระยะเวลาในการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนไป ใช้

1.2 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในช่วงปลายภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2557 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่โรงเรียนมีกิจกรรมค่อนข้างมาก ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้ ดังนั้น การวางแผนการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนควรวางแผนให้สอดคล้องกับปฏิทินการดำเนินงาน ของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

นำการใช้การศึกษาผ่านบทเรียนไปใช้ในการพัฒนาทักษะของครูด้านอื่นๆ เช่น ทักษะการบริหาร จัดการชั้นเรียน ทักษะการทำงานเป็นทีม ฯลฯ ตลอดจนนำไปพัฒนาครูในด้านความรู้ และเจตคติ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- โกสุม กรีทอง. (2553). ทำความรู้จักกับ lesson study. *นิตยสาร สสวท*, ฉบับที่ 38, หน้า35-37.
- ชาลินี ตริวรัญญู . (2552). การศึกษาผ่านบทเรียน lesson study ทางเลือกใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. *วารสารครุศาสตร์*, ฉบับที่ 3, หน้า 131.
- ชาลินี ตริวรัญญู . (2556). การศึกษาผ่านบทเรียน (Lesson study) แนวคิดและกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน. *เอกสารประกอบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง (Coaching และ Mentoring) โมดูลที่ 3*, กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา กาตรุณ. (2552). *การเปลี่ยนแปลงค่านิยมเกี่ยวกับการสอนคณิตศาสตร์ของครูในโรงเรียนต้นแบบการใช้นวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิด (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นจาก <http://lib18.kku.ac.th/dcms/files//31890/Thanya-Kadron-fulltext.pdf>
- ไผ่ วสยางกูร. (2557). *กระบวนการและผลของการศึกษาบทเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ของครู: การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม*. สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V92/v92d0037.pdf>
- โรงเรียนอนุบาลศูนย์ศิลปาชีพบางไทร. (2556). *แผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 4 ปี (ปีการศึกษา 2556-2559) โรงเรียนอนุบาลศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*. พระนครศรีอยุธยา.
- โรงเรียนอนุบาลศูนย์ศิลปาชีพบางไทร.(2557). *รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2556*. พระนครศรีอยุธยา.
- ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา มจพ. (2557, มีนาคม). ชุมชนเรียนรู้ของครูเพื่อศิษย์. *NEWS ข่าวประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, ฉบับที่ 307 . สืบค้นจาก http://www.qa.kmutnb.ac.th/qa_news/2557/QANEWS307_25570301.pdf
- สยามรัฐ. (2557, 1 กันยายน). สภาการศึกษาติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. สืบค้นจาก <http://www.reform.or.th/2014/wp-content/uploads/C-140901021077.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2556). *รายงานการตรวจติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2555*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556*. สืบค้นจาก <http://www.ksp.or.th/ksp2013/download/index.php?l=th&tid=3&mid=11>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *บทวิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาครูทั้งระบบและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน*. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิก.

ภาษาอังกฤษ

- Cerbin, B. (2011) . *Using classroom inquiry to improve teaching and learning in higher education*. Retrieved from [http://eds.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=6&sid=e9529263-ce50-4fd6-a539a255b08f7b47%40sessionmgr4001&hid=4208&bdata=JnNpdGU9ZWZWhvc3QtbGl2ZSZzY29wZT1zaXRl#db=nlebk&AN=, 9\]](http://eds.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=6&sid=e9529263-ce50-4fd6-a539a255b08f7b47%40sessionmgr4001&hid=4208&bdata=JnNpdGU9ZWZWhvc3QtbGl2ZSZzY29wZT1zaXRl#db=nlebk&AN=, 9)
- Cerbin,B. & Kopp,B. (2006). Lesson study as a model for building pedagogical knowledge and improving teaching. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Educatio*, 18(3), 250-257. Retrieved from [http://isetl.org/ijtlhe/pdf/IJTLHE18\(3\).pdf#page=99](http://isetl.org/ijtlhe/pdf/IJTLHE18(3).pdf#page=99)
- Isoda.M. (2010, Mar). *Lesson study: Japanese problem solving approaches*. Paper presented at APEC Conference on Replicating Exemplary Practices in Mathematics Education, Koh Samui, Thailand. Retrieved from http://publications.apec.org/file-download.php?filename=3d%20Isoda_210_hrd_exemplaryMaths.pdf&id=1047_toc
- Lewis, C., C., Perry,R. R. and Hurd. J. 2009. Improving mathematics instruction through lesson study: a theoretical model and North American case. *J Math Teacher Education*, 12, 285-304. Retrieved from <http://content.ebscohost.com/ContentServer.asp?T= P&P=AN&K=42992910&S=R&D=ehh&EbscoContent=dGJyMMvl7ESeqLA40dvuOLCmr0yepRFSSa64SLWWxWXS&ContentCustomer=dGJyMOHe84Tf4vOGuePfgeyx44Dt6fIA>
- Murry, J. (2014). *Designing and implementing effective professional learning*. California: Corwin.